

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Харків 2023

УДК 378.013:61(082)(477)
А43

Затверджено Вченою радою ХНМУ
Протокол № 3 від 28.03.2023

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов,
І.А. Чухно, І.В. Завгородній, Л.В. Фоміна,
І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

**А43 Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти: матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марков-
ський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків: ХНМУ, 2023. – 267 с.**

У збірнику висвітлені питання сучасної педагогіки вищої медичної освіти, застосування кращих та інноваційних педагогічних підходів, технологій та методів, пошуку їхніх комбінацій для опанування теоретичних знань, практичних навичок і досягнення запланованих програмних результатів навчання, зважаючи на специфіку освітньо-професійних програм та навчального процесу здобувачів освіти медичних ЗВО.

Тексти представлено в авторській редакції та мовою оригіналу. Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та авторський стиль праць, розміщених у збірнику.

© Харківський національний медичний університет, 2023

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова організаційного комітету:

Капустник Валерій Андрійович – Ректор ХНМУ, д.мед.н., проф., Заслужений працівник освіти України;

Заступники голови організаційного комітету:

М'ясоєдов Валерій Васильович – д.мед.н., проф., Заслужений діяч науки і техніки України, проректор з наукової роботи ХНМУ;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи, д.мед.н., професор;

Завгородній Ігор Володимирович – д.мед.н., проф., академік Академії наук вищої освіти України, директор навчально-наукового інституту якості освіти ХНМУ;

Чухно Інна Анатоліївна – заступниця директора ННІ ЯО ХНМУ, к. наук з держ. упр., доцент;

Члени організаційного комітету:

Залевський Б.А. – проректор з адміністративно-господарської роботи;

Краснікова С.О. – декан V факультету з підготовки іноземних студентів, к.мед.н, професор;

Фоміна Л.В. – завідувач кафедри української мови, основ психології та педагогіки, к.філолог.н., професор;

Корнейко І.В. – завідувач кафедри іноземних мов, к.філос.н., професор;

Маракушин Д.І. – директор Навчально-наукового інституту з підготовки іноземних громадян (далі – ННІ ППГ) ХНМУ, д.мед.н., професор;

Киричок І.В. – директор Наукової бібліотеки;

Білоножка М.М. – в.о. начальника відділу міжнародних зв'язків;

Брітякова В.В. – в.о. начальника редакційно-видавничого відділу;

Секретарі конференції:

Волошко К.В. – методист II категорії Навчальної лабораторії моніторингу та систем управління якістю освіти ННІ ЯО ХНМУ;

Перцев П.Д. – фахівець з інформаційних технологій Симуляційного центру ННІ ЯО ХНМУ

Сушiк А.В., Коробчанський П.О. ІНТЕГРОВАНЕ ВИКОРИСТАННЯ GOOGLE КАЛЕНДАРЯ ТА АВТОМАТИЗОВАНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ХНМУ	243
Фастовець О.О., Кривчук О.А. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ	245
Федорченко Ю.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	246
Фомiна Л.В., Калiна К.Є., Кошова Ю.М. ОСОБИСТІСНІ РЕСУРСИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ	248
Хаустов М.М., Зеленська К.О., Толстая Т.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ МЕДИЧНОГО ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	250
Цапенко Ю.П. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ПРЕДМЕТА ФТІЗИАТРІЯ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ 4 КУРСУ МІЖНАРОДНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	251
Черненко Г.П., Маслак Г.С., Пелешенко Г.Б. ЕЛЕКТИВНИЙ КУРС ЯК ІНТЕРАКТИВНА ФОРМА ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ БІОХІМІЇ В МЕДИЧНОМУ ВНЗ	253
Чернявська І.В., Олійникова С.П., Герасимчук У.С. СУЧАСНІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ В ПЕДАГОГІЧНОМУ НАВЧАННІ	255
Чумаченко Т.О., Макарова В.І., Райлян М.В. ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТА-МЕДИКА	256
Шевченко О.С., Овчаренко І.А., Погорєлова О.О. ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В КУРСІ «ЛЮДЯНІСТЬ ТА ЕМПАТІЯ В КЛІНІЧНІЙ РОБОТІ МЕДИЧНОГО ПРАЦІВНИКА» НА КАФЕДРІ ФТІЗИАТРІЇ ТА ПУЛЬМОНОЛОГІЇ	258
Щербина М.О., Кузьміна О.О. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ №1 ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	260
Юрко К.В., Меркулова Н.Ф., Соломенник Г.О. МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	262
Iukhno Nataliia CREATING MOTIVATION TO STUDY DURING THE WAR	264

Висновки. Застосування симуляційного навчання в межах курсу «Людяність та емпатія в клінічній роботі медичного працівника» допомагає здобувачам вищої освіти розвивати soft skills у вирішенні складних та конфліктних ситуацій у спілкуванні з пацієнтами.

**ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ
НА КАФЕДРІ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ №1
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
Щербина М.О., Кузьміна О.О.**

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Проблема професійної підготовки в закладах вищої медичної освіти постає особливо гостро зараз, коли українське суспільство переживає найскладніший період у своїй сучасній історії. Повномасштабне російське вторгнення в Україну унеможливило традиційне забезпечення освітнього середовища й актуалізувало потреби у змінах форми організації освітнього процесу.

В умовах воєнного часу в Україні, особливо в регіонах, які наближені до районів проведення бойових дій, безперечно найбільш безпечною й обґрунтованою є дистанційна форма освітнього процесу, яка поєднує синхронний і асинхронний режими навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій [1, с. 28].

Дистанційне навчання є важливим інструментом забезпечення рівного доступу здобувачів вищої освіти до освітнього контенту в умовах війни. Технології дистанційного навчання дають можливість продовжувати навчання тій категорії студентів, які мешкають у прифронтових регіонах в умовах нестачі електроенергії та інтернет-зв'язку, або таким, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях, за рахунок надання їм віддаленого доступу до необхідних навчально-методичних матеріалів [2, с. 13].

Спірним залишається питання щодо опанування практичних навичок, які є головною складовою під час навчання майбутніх медичних працівників, але ситуація, яка склалась у країні, потребує виваженого та обґрунтованого поєднання безпечності навчання та якості надання освітньої послуги. За допомогою технічних ресурсів є можливість організації дистанційних курсів на клінічних кафедрах на базі лікувально-профілактичних установ. При цьому система дистанційного навчання та підвищення кваліфікації медичних фахівців має включати в себе не лише проведення дистанційних лекцій та практичних занять, а й індивідуальні телемедичні консультації або використання записів відео різних маніпуляцій з коментарями викладача-клініциста [3, с. 211].

На кафедрі акушерства та гінекології №1 ХНМУ освітній процес здійснюється за допомогою поєднання технічних можливостей платформи дистанційного навчання Moodle ХНМУ та сервісів Google й Microsoft. На теперішній час кафедра продовжує розробку й удосконалення електронних ресурсів для вітчизняних та англomовних здобувачів вищої освіти, має певні напрацювання й сучасне бачення організації освітнього процесу. Ще під час карантинних обмежень з приводу пандемії COVID-19 професорсько-викладацьким колективом були розроблені електронні навчальні курси до кожної теми заняття,

які включають навчальні презентації та відеоматеріали, ситуаційні задачі, контрольні питання, тести, фантомні теми, що допомагають імітувати процеси пологів, акушерських та гінекологічних маніпуляцій і операцій. Окрім цього, використовуючи можливості Системи дистанційного навчання Moodle ХНМУ, для студентів 6 курсів були створені тестові тренажери для підготовки до ліцензійного іспиту Крок-2; продовжується розробка програми «Віртуальний пацієнт акушерсько-гінекологічного профілю».

Велика увага приділяється електронним навчально-методичним матеріалам для самостійної роботи студентів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Акушерство і гінекологія». Для кожної теми заняття на платформі дистанційного навчання Moodle ХНМУ розміщені методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів, питання для самопідготовки поточного та підсумкового контролів та банку тестових питань різні категорії складності [4].

Організація дистанційного навчання в синхронному форматі потребує використання засобів з функціями групових чатів, дзвінків та відео-конференцій. Одними з найбільш пристосованих для навчання та зручних у використанні інструментів є сервіси Google Meet та Microsoft Teams, які забезпечують планування й організацію онлайн-занять з прив'язкою до Google-календаря, надають можливість демонстрації матеріалів під час лекцій та практичних занять і створюють автоматичну синхронізацію запланованих заходів на всіх електронних пристроях (комп'ютері, планшеті, смартфоні тощо), що має неабияку зручність для здобувачів освіти, які під час військового стану працюють у стаціонарах і відділеннях екстреної та невідкладної медичної допомоги.

Дистанційні технології навчання вже довели свою ефективність і спроможність повноцінного забезпечення начального процесу [5]. За умови правильної організації, забезпечення постійного й своєчасного контролю з боку викладача та гарної вмотивованості здобувачів вищої освіти дистанційне навчання здатне забезпечити досить високий рівень освоєння навчальних дисциплін [3, с. 211].

Перелік використаних джерел:

1. Постригач Н.О. Переваги використання змішаного навчання в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану в Україні. Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти», 25 жовтня 2022 р. Київ, 2022. С. 28–32.

2. Рогова В.Б., Лондар С.Л. Управлінський інформаційно-аналітичний інструментарій забезпечення освітньої безпеки. Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Освіта України в умовах воєнного стану: управління, цифровізація, євроінтеграційні аспекти», 25 жовтня 2022 р. Київ, 2022. С. 13–18.

3. Н.М. Куліш, Г.І. Влад, Н.Б. Решетілова, Р.В. Слухенська Специфіка застосування форми вимушеного дистанційного навчання у медичних вищих навчальних закладах // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах, 2022 р., № 81. С. 209–212

4. Піндус Н.М., Гуменюк Т.В., Слабінога М.О., Старко І.Ю. Впровадження навчальної платформи MOODLE, інтеграція Google Meet та використання пакету хмарного програмного забезпечення G-suite For Education в освітньому

процесі ІФНТУНГ. Збірник тез доповідей Дев'ятої міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «MoodleMoot Ukraine 2021. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle», м. Київ 17 червня 2021 р.

5. Федів В.І., Олар О.І., Бірюкова Т.В. Використання системи Moodle у вищому медичному закладі. Збірник тез доповідей Дев'ятої міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «MoodleMoot Ukraine 2021. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle», м. Київ 17 червня 2021 р.

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ В СИСТЕМІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Юрко К.В., Меркулова Н.Ф., Соломенник Г.О.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Сучасна система вищої медичної освіти визначає потребу формування висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця, здатного інноваційно мислити, ухвалювати обгрунтовані рішення, застосовувати творчі та варіативні форми поведінки в нестандартних ситуаціях професійної діяльності і, відповідно, потребує використання новітніх педагогічних підходів до її організації, залучення ефективних способів взаємодії в системі «викладач–здобувач» [1, с. 3]. Удосконалення професіоналізації навчання натепер можливе завдяки практико-орієнтованому підходу до нього, що може досягатися, з-поміж інших способів, шляхом створення проєктів [2, с. 192].

Метод проєктів, або метод проблем, розроблений ще в першій половині ХХ століття в Сполучених Штатах Америки [3, с. 92], є особливою технологією, що раціонально поєднує безперечно абсолютно необхідні теоретичні знання та можливість їх практичного застосування для вирішення конкретних проблем. Він дає змогу знайти той необхідний, найбільш оптимальний баланс між класичними академічними знаннями здобувача вищої медичної освіти та прагматичними вміннями майбутнього лікаря («усе, що я пізнаю, я знаю навіщо, де і як я зможу застосувати»).

Метод проєктів передбачає насамперед уміння самостійно будувати, конструювати власні знання, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, а також розвиток пізнавальних навичок і, що найважливіше з огляду на професію, критичного мислення. Завдяки цьому методу здобувач вищої медичної освіти або лікар-інтерн досягає певної мети через детальний аналіз, розроблення певної проблеми, що має завершитися реальним практичним результатом (діагностичний алгоритм, план лікування, рекомендації щодо режиму та дієти, план профілактичних і протиепідемічних заходів тощо), який можна побачити, обговорити й застосувати в реальній практичній діяльності. Дуже важливе значення має той факт, що це розвиває здатність і вміння прогнозувати результат і можливі наслідки різних варіантів розв'язання проблеми, уміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, що є невід'ємним складником діяльності лікаря.

Перевагами методу проєктів можна вважати те, що він завжди: орієнтований на самостійну діяльність здобувача або лікаря-інтерна (індивідуальну, парну, групову) у межах певного відрізка часу; передбачає вирішення певної проблеми й отримання зрештою конкретного результату виконаного проєкту.

Актуальні питання педагогіки вищої медичної освіти

Збірник матеріалів
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(м. Харків, 21 березня 2023 року)

Формат А5.
Зам. № 23-34305

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com, vid.redact@knu.edu.ua**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.